

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI** tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.22.09.2026

Gülderen YUMAKLI
Van Milletvekili

Van başta olmak üzere Muş, Ağrı, Diyarbakır, Bingöl ve ülkenin farklı bölgelerinde yürütülen faaliyetlerin doğa, su kaynakları ve toprak üzerindeki etkileri yurttaşlar tarafından gündeme getirilmektedir. Yaşam alanlarını, suyunu ve toprağını korumak isteyen yurttaşlar, ekolojik tahribatın önlenmesi ve doğal varlıkların korunması amacıyla mücadele etmektedir.

Van'ın Erciş ilçesinde yürütülmekte olan Pay Sulama Kanalı Projesi, mevcut güzergâhı ve uygulama biçimiyle Koçköprü Kanyonu ve Düccane Şelalesi başta olmak üzere bölgenin en hassas ekosistemlerinde telafisi imkânsız bir ekolojik yıkıma neden olacağı tarafımıza aktarılmıştır. 1993 ÇED Yönetmeliği öncesi onaylandığı gerekçesiyle ÇED'den muaf tutulan ve 2016'da ihale edilen projenin, aradan geçen sürede defalarca revize edilmesine rağmen revize edilen hatlarının ÇED sürecine dahil edilmediği iddia edilmektedir.

Kuş Koruma Alanı ve hassas ekosistem statüsünde bulunan, nesli tehlike altında olan su samuru başta olmak üzere birçok kritik türe ev sahipliği yapan Koçköprü Kanyonu'na, Van 4. İdare Mahkemesi'nde açılan davada yürütmeyi durdurma talebi henüz değerlendirme aşamasındayken 3 adet 30 tonluk iş makinesi sokularak tahribat başlatıldığı belirtilmiştir. Kamuoyunda, Koçköprü Barajı'na 1 km mesafedeki mevcut su pompasının 35 yıldır atıl bekletildiği, bunun yerine 30 km ötedeki Morgedik Barajı'ndan çelik borularla su getirilmek istenmesinin ardında kamu yararı değil rant olduğu yönünde ciddi endişeler bulunmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Pay Sulama Kanalı Projesi'nin 1993 öncesi onay gerekçesiyle ÇED'den muaf tutulmasının, proje 2016'da ihale edilip sonrasında defalarca revize edilmişken hukuki dayanağı nedir? Revize edilen tüm hatlar neden ÇED sürecine dahil edilmemiştir?

2. Ulusal ve uluslararası koruma statüsünde bulunan, kuş koruma alanı ve su samuru gibi nesli tehlike altındaki türlerin yaşam alanı olan Koçköprü Kanyonu ve Düccane Şelalesi güzergâhı seçilirken alternatif güzergâhlar değerlendirilmiş midir? Değerlendirilmişse neden bu yıkıcı güzergâhta ısrar edilmektedir?
3. Van 4. İdare Mahkemesi'nde yürütmeyi durdurma talebi derdest iken, yüklenici firmanın mahkeme kararını beklemeden 30 tonluk iş makineleriyle kanyonun doğal dokusunun zarar göreceği alana girerek çalışmaya başlaması Bakanlığınızın bilgisi ve izni dahilinde midir? Bu hukuksuzluğa ilişkin bir inceleme başlatılmış mıdır?
4. Koçköprü Barajı'na sadece 1 km mesafede mevcut bir su pompası ve altyapı varken, bilim insanlarının iklim krizinde sürdürülemez olduğunu belirttiği 30 km ötedeki Morgedik Barajı'ndan su getirme ve 30 km'lik çelik boru hattı ısrarının teknik ve ekonomik gerekçesi nedir?
5. Sadece küçük bir köy kadar alanı sulamak için paha biçilmez bir doğal miras olan Koçköprü Kanyonu'nun yok edilmesi Bakanlığınızca nasıl kamu yararı olarak tanımlanmaktadır?
6. Projenin 1. Kısmı dahi tamamlanmamışken ve yargı süreci devam ederken alelacele 2. Kısım olan kanyon hattına girilmesinin nedeni nedir? Kanyon hattındaki çalışmaların derhal durdurulması ve ÇED sürecinin başlatılması yönünde Bakanlığınızca bir adım atılacak mıdır?